

זיוה שינפלד ז"ל 1936-2018

זיוה שנפלד, דברים לזכרה.
זיוה נולדה בעיר ריו דה ז'נירו בברזיל, ב-
12/9/1936. בת בכורה להוריה, אחיה
הצעיר דוד, חי בארץ לצידה לאחר שנפצע
קשה בתאונת דרכים, ונפטר לפני 9 שנים.
כנערה למדה בב"ס יהודי, ולאחר שסיימה
לימודי הוראה הייתה מורה וגנת בב"ס יהודי
עוד לפני שעלתה לארץ. את שנפלד שמבוגר
ממנה ב-3 שנים הכירה בתנועת הנוער דרור
הבונים, ולאחר שנישאו בברזיל בשנת 1957,
החליטו לעלות לארץ לקיבוץ ברור חיל.

לאחר כמה שנים הצטרפו אליהם הוריה, וגם הם הספיקו לחיות שנים רבות בקיבוץ ואף זכו להכיר את הנכדים וליוו אותם בגדילתם.
רק לפני חצי שנה חגגו זיוה ושנפלד 60 שנות נישואים, בחיק המשפחה, הילדים והנכדים.
עם הגיעה לקיבוץ שימשה כמטפלת של ילדי הקיבוץ הראשונים, עם לאה צמיר שהייתה המורה שלהם
כאן בקיבוץ, ויחד טיפלו בילדים לאורך כל היום.
זיוה נקלטה בב"ס האזורי שער הנגב כמורה בכיתות היסוד, ובהמשך ניהלה את בית הספר היסודי במשך
כ-7 שנים עד יציאתה לגמלאות.
במקום להפסיק לעבוד וליהנות משפע השמן הפנוי – הצטרפה למכללה ושימשה סגנית מנהלת המכינות
האקדמיות במשך כעשור. זיוה מאד אהבה את תחום החינוך ובכל מקום יצרה קשרים שנמשכו לאורך
שנים.
שנפלד ניהל את ב"ס התיכון לפני שזיוה ניהלה את ב"ס היסודי, כך שהיו להם תחומי עניין משותפים
לאורך השנים ושניהם עסקו במקביל בתחומי החינוך במגוון מסגרות ותפקידים.
בקיבוץ נולדו וגדלו שלושת ילדיהם, עמיר, תניה ויואב. שלושתם הקימו משפחות מחוץ לקיבוץ ונולדו
להם 7 נכדים ונכדות, שהביאו לחייהם שמחה ונחת.
בשנים האחרונות, למרות בעיות בריאותיות, השתתפה בפעילות יחדיו, ונסעו לכמה טיולים בחו"ל.
הנתיוחים שעברה להחלפת מפרקי הירך והברכיים הקשו עליה את ההליכה ולא אפשרו להמשיך לטייל
בחו"ל.
זיוה המשיכה להיות פעילה במועדון יחדיו וגם בארכיון, שם עזרה לעליזה בארגון ובמטלות השונות.
אתמול הרגישה לא טוב ואושפזה, ותוך 24 שעות נפטרה באופן מפתיע. הותירה אחריה את בעלה,
אברהם שנפלד, את ילדיה ונכדיה, וחבריה וחברותיה הרבים – שכולם המומים מלכתה בפתאומיות.
יהי זכרה ברוך.

הספד לאימא

הבן: יואב שנפלד

ברור חיל, 5 פברואר 2018

המומים וכואבים אנחנו נפרדים ממך אמא. דבר שאי אפשר היה לחשוב אותו עד אתמול, הפך הבוקר למציאות – את איננה.

אני כל כך מצטער שלא הספקתי להיפרד ממך. זה קרה כל כך מהר. אילו יכולתי הייתי אומר לך כמה שאני אוהב אותך, כמה שאני שמח בך, שהיית אמא שלי, וכמה שאני שמח שבשנים האחרונות יכולתי להביא לך נחת והתרגשות, עם יעל והילדים הקטנים. כל הזמן צילמתי אותם ומיד שלחתי לך, ואת תמיד הגבת, בחום, בסקרנות, תמיד מפתיעה אותי ביכולת שלך לשים לב לפרטים הקטנים, גם כאלה שחמקו ממני.

משפט של פסיכולוג מפורסם אומר, "אנא אלוהים, עשני חי כשאמות". אם יש איזו נחמה במותך הפתאומי, היא בזה שעד היום האחרון בחייך היית חיה, פעילה, מעורבת, מתעניינת בדברים ומתרגשת מהם. היית מספרת לי על אירועים שמתרחשים, מיידעת אותי על תוכניות מעניינות בטלוויזיה או כתבות בעיתון, נזכרת באירועים ונהנית לדבר על כל אלה. חיית חיים מלאים ויפים אמא. היית, ביחד עם אבא, ואחרים, חלק מתנועה עצומה, היסטורית, שבזכותה, ובעצם בזכותכם, אנחנו חיים כאן היום.

אהבת ונגעת באנשים, הקמת משפחה יפה, חינכת תלמידים וניהלת בית ספר.

יש שיר שבשנים האחרונות מתנגן לי בראש שוב ושוב :

"היא תביט אלי טובה וחכמה, כמו בבן השב הביתה מן הדרך.

תחבק אותי אליה בנשימה חמה, אמא אדמה.

היא תגיד – 'אתה עייף מן המסע, אל תפחד אני חובשת את פצעייך'!

היא תיקח אותי אליה כשאקרא בשמה, אמא אדמה...".

תמיד השיר הזה מזכיר לי אותך: חמה, מנחמת, טובה וחכמה. כשאני חושב על המלה "אנושיות", אני חושב עלייך. רגישה כל כך, סקרנית לאנשים, והכל ממקום של אהבה והתפעלות, וגם אירוניה והומור. אני רוצה לחשוב שירשתי ממך חלק מכל זה. אני יודע שאת נמצאת אתי, ובי, והרבה פעמים בתגובות שלי לדברים אני מרגיש את ההשראה שלך.

היי שלום, אמא אהובה. לעולם תהיי אתנו.

לסבתא שלי, בלאנדינה שלי,

לסבתא שאני יודעת שכל שבוע אני אקבל ממנה הודעה בווטצאפ עם תמונה חמודה מהאינטרנט איך אני מרגישה ומה שלומי ושהיא וסבא חושבים עליי ושולחים לי נשיקות ואני חושבת לעצמי מאיפה סבתא מביאה את התמונות האלה ועכשיו אני מתפללת ומתחננת לקבל תמונה והודעה כזאת ממך סבתא.

שכל פעם שאנחנו נוסעים לקיבוץ את מתעניינת בכל פרט שקרה לנו בחיים או לפחות בפרק זמן הזה שלא ראינו אותך, ומתחילה לשאול שאלות ותמיד לספר לנו סיפורים עלייך ועל סבא ועל הקיבוץ שאת כל כך אוהבת ותמיד על התקופה שהייתם בברזיל ועל הילדות שלכם ועל הבית שבו גדלת ועל הוריך ותמיד גם משהו על הבני דודים שלי ומתעניינת איך בתנועה ומה אנחנו עושים שם עכשיו.

ואני זוכרת שפעם לקחת אותי לארכיון בקיבוץ והכרת לי את החברים והחברות שעובדים איתך שם ומה את עושה שם ואיך הסברת לי הכול ורצית שכל המשפחה יבואו לשם ותראי להם את המקום, אני זוכרת שהתייעצת איתי אם להראות את המקום לכל המשפחה וממש התלבטת אם הם יאהבו את זה או לא.

ולילו, סבתא איך את אוהבת את לילו. כל פעם שאנחנו נוסעים לחו"ל ומשאירים אותה אצלכם איך גם אתם וגם היא שמחים. אני זוכרת שאבא סיפר לי שפעם השארנו אותה אצלכם איך פחדתם להשאיר אותה לבד בבית ושהכנת במיוחד בשבילה אוכל וזה נורא הצחיק אותי.

והציורים שלך סבתא, כל פעם שאנחנו נכנסים לבית שלכם וכולו ציורים. וכל פעם אנחנו רואים איזה ציור חדש ושואלים עליו ואת ישר אומרת כן זה חדש ומתחילה להסביר עליו ולשאול מה דעתנו עליו, ותתני לי לספר לך משהוא סבתא, הם תמיד מדהימים ויפים כי את כל כך מוכשרת ומציירת כל כך יפה. וכשהייתי קטנה ואני ושירה היינו באות עליכם בחגים ובעיקר בחופש הגדול לכמה ימים ואת היית לוקחת אותנו למועדון הזה ששם את מציירת עם כל החברים שלך והיינו מציירות איתך שם והיית כל כך מתלהבת מהציורים שלנו ותמיד קונה לנו משהו קטן בחנות ליד.

ואני זוכרת שעשיתי את עבודת השורשים, כמה ניסית לעזור בהכל והיית פתאום מתקשרת אליי וכותבת לי הודעה על עוד איזה משהו שנזכרת בו ועוד תמונה שמצאת.

תודה לך סבתא, תודה על שהכרתי אותך 15 שנים מופלאות. תודה לך על מי שהיית ושהיית כל כך משמעותית עבורי. תודה לך על חוויות ילדות שמלאות בך, בסבא, בקיבוץ ובלבוא אליכם ולהיות איתכם. תודה על מי שהיית - סבתא כל כך מוכשרת ויפה, מלאת סיפורים והתעניינות, כל כך צלולה ושלווה. ואני לא ראיתי אותך ואת סבא מלא זמן ואני רק רוצה לראות אותך רק לעוד שנייה, לדבר איתך ולהחליף איתך סיפורים וחוויות.

ואיך שאת אוהבת את המשפחה שלך, ותמיד יודעת על כולנו הכל, סבתא, את הלב של המשפחה הזאת, אז למה אלוהים לקחת לנו את הלב, ל למה?

אני אוהבת אותך סבתא ואני כבר כל כך מתגעגעת אלייך, תשמרי עלינו מלמעלה.

הנכדה מיקה

הספד לזיוה שינפלד ז"ל
ברור – חיל
כ' בשבט תשע"ח – 5 בפברואר 2018

המשתפים אותך בחכמת חייהם,
המלווים אותך בהבנה,
בחיוך,
בדרך נעימה
ובאמת שמקורה בהתנסות מגוונת
מתקבעים בזיכרוןך,
ממשיכים ללוותך גם בשיחות בינך לבנינו,
במחשבתך.
כזו הייתה זיוה עבור,
כזו היא תמשיך להיות.

15 שנים
מאוגסט 1990 – ועד אוגוסט 2005
עבדנו יחד.
היא המבוגרת ואני הצעיר,
היא הסגנית ואני המנהל.
מהמפגש הראשון למדתי ממנה:
התואר, כל תואר, לא יחליף תכונות של אמת
העושות אדם "אמנטש".

15 שנים
הן תקופה שבין לידת ילד חדש
ועד היותו טיפש-עשרה.
זכירית ובחמש עשרה השנים הלא,
זיוה עזר לי להיפטר מה"טיפש"
ולראות כל יום כחדש.
עבודתה היתה למופת.
לא רק איתי,
אלא עם כולם:
בעלי – תפקיד ותלמידים.

גם כשכעסה
ראית את חכמת החיים,
ההופכת לחיוך דק ומיוחד שמשמעותו:
"לא – כך!"

בתקופת עבודתנו המשותפת
חלו שינויים רבים:
מעבר ממכללה אזורית למכללה אקדמית,
תכניות חדשות,
תלמידים חדשים ובהם:
עולים מחבר המדינות ומאתיופיה,
בני ובנות המגזר הבדווי.
עם כולם מצאה זיוה שפה משותפת,
אותה הנחילה לי בלי שידעה.

להתייחס לאדם,
לא לצבעו, לא לשפתו, לא ללבושו –
לתכונותיו.
יותר מזה, לאישיות שתתפתח ממנו בעתיד.

גם לעת סיום עבודתה,
היא עשתה זאת בחכמה.
היא החליטה, דאגה שתימצא מחליפה.
דאגה להעביר הלאה
את ניסיונה מימים ואת ניסיונה החדש-
מבעת למסננות חכמתה.

את אברהם הכרתי מיומי הראשון במכללת הנגב הקטנה,
בסוף שנות השבעים.
על זיוה שמעתי כמנהל בית הספר היסודי
שזכתה להערכה רבה.

אני מודה לגורלי
אשר כיוון אותה לבוא אלינו,
בתום כהונתה בבית – הספר היסודי.
אני מודה על ההזדמנות להכירה.

הצטערתי מאד לשמוע
על פטירתה הפתאומית.

אזכור אותה כמו שהייתה.
כמו שפגשתי אותה מדי פעם,
עם אברהם בסנימטק בשדרות
או בשבילי המכללה.

התרגשתי מאוד כשהוזמנתי לפני כשנה,
לשאת דברים לכבודה
במלאת לה שמונים שנה.

בכיתי במאוד הבוקר כששמעתי על פטירתה.

קולה, מבטה וחיוכה ימשיכו ללוות אותי.
יחסר לי מאוד קולה
כל ערב חג בו התקשרה
לאחר חג- שמח!

נוחי בשלום זיוה.
זכרת ברור ויהיה ברוך.

זוהר אביטן – שדרות.

דברי הספד – לזיוה מאברהם שנפלד

לפני כחצי שנה חגגנו זיוה ואני 60 שנות נישואין, אני אומר חגגנו, אבל כל החגיגות שלנו היו צנועות, כי אנחנו אנשים צנועים.

ספור ההיכרות שלנו הוא הסיפור הרגיל – המדריך והחניכה. היינו שקועים בחיי תנועת הנוער, לה הקדשנו כל הזמן וסביב התנועה סובבנו חיינו.

הקשר שלנו התחיל כמה שנים לפני הנישואין, ואני המזכיר צריך הייתי להחליט ששולחים את זיוה למכון למדריכי חוץ לארץ בירושלים לשנה, שמרנו על קשר, קשר מכתבים.

התחתנו, ירח הדבש היה בעיירה יפה בברזיל, בשם פריבורגו, משם הלכנו להכשרה ומשם לעלייה לקיבוץ ברור חיל: זיוה. כל שנות העבודה שלה היו נתונים לחינוך – בהתחלה כמטפלת, אחר כך כמורה, בהמשך כמנהלת בית הספר ולבסוף כסגנית המנהל של המכינות הקדם אקדמיות.

בכל המסגרות האלה צברה הרבה אהדה והרבה הוקרה על אישיותה ועבודתה. בפנסיה היתה כעוזר לעלייה בארכיון.

מה שאפיינן את זיוה היתה האהבה, הדאגה וההקפדה על כל פרט ופרט. בכל מקום היתה דאגה לחברים בצוות, התייחסה לכל אחד באהבה והיתה מאורגנת ומסודרת, כך שהכל יהיה מוקפד.

החיים בקיבוץ לא היו קלים לה. את הלינה המשותפת חשבה לפיפוס הגדול של החיים, היא לא אהבה את הרגולציה בקיבוץ- הועדות, האסיפות החובות שהוטלו מלמעלה, האישורים, התורנויות.

בימים האחרונים דברנו כמה מוצא חן בעיניה דווקא השנים האחרונות. הדברים, שנראים לפחות, שנעשים בהתנדבות, שאנשים עושים אותם מפני שרוצים לעשות אותם ולא מפני שמישהו מכתוב להם מה לעשות אם כך היו כימי הקולקטיב, היינו מאושרים יותר.

המעניין הוא שעם כל הביקורת על הקיבוץ, היא היתה מאוד נאמנה לו, בתוך כל האי שביעות רצון היתה הרבה דאגה והרבה אהבה וכל מילה רעה על הקיבוץ הקפיץ אותה, כך הם החיים שלנו מלא ניגודים.

אהבתה הגדולה היתה לבנים ועוד יותר גדולה לנכדים, והם חיפו על כל טרדות החיים, על כל התסכולים, על כל המחלות. השנים האחרונות היו לה טובות. המשפחה, השינוי בקיבוץ, העיסוק בארכיון ובמועדון יחדיו. חוג החברות, כל זה נתן לה יותר ביטחון ונחוצות.

היתה אישה חמה וחכמה, היא נקטפה בהבזק אחד, לא הספקנו להגיד לה שלום ותודה כמו שצריך והיא לא הספיקה להיפרד בשלום ובתודה מבני המשפחה ומהחברים. הכל נמחק בפחות מ- 24 שעות.

זיוה היתה לי לרעיה ולחברה. יחד גידלנו את הילדים, יחד קיימנו את חיינו. היו לנו ויכוחים, לא תמיד ראינו דברים עין בעין. אבל כמו כל זוג מסודר הלכנו יחד.

הכל נגמר פתאום. האוכל שהכנו, לא גמרנו לאכול, הסיפורים שסיפרנו אחד לשני לא הגיעו לסופם. וגם המגירות שזיוה כל כך רצתה שיהיו מסודרים לפני מותה, נשארו בלתי מסודרות, ורק רוחה מרחפת על כל הבית.

אברהם, שבוע טוב!

משתתף בצערכם על מותה של זיוה. לצערי הייתי בצפון עם קבוצה ולא יכולתי לבוא ללוויה/שבעה. זיוה, בשבילי, היא דוגמא ומופת למחנכת, מחנכת בכל רמ"ח אבריה, בנחישות עם לב של אם אוהבת, הוליקה דורות של ילדים לעתידם!
יהי זכרה ברוך!

גיורא

על עצמי-

הכל התחיל בארץ פולין, שם חיו בעבר משפחות הסבים שלי. הורי, שכבר היו חברים שם, היגרו לברזיל, לעיר ריו דה ז'ניירו. ראשון אבי, ואחריו אמי, התחתנו, הולידו אותי ואת אחי דויד. כך התחיל מסלול חיי.

למדתי בבית ספר יהודי ברזילאי מכיתה א'. לימודים כלליים בפורטוגזית, ובנוסף עברית, יידיש, מסורת, היסטוריה של העם היהודי ועל מדינת ישראל.

בגיל צעיר התחלתי בנגינה על פסנתר, התקדמתי והתפתחתי בעולם המוסיקה. הצטרפתי לתנועת הנוער דרור. היינו באים לתנועה בשבתות ובימי ראשון, בהם למדנו על ארץ ישראל, שרנו שירים בעברית, רקדנו ריקודי עם, יצאנו לטיולים משותפים ועוד. בגיל 18 נבחרתי יחד עם עוד מספר חברים מהתנועה לנסוע לשנת לימודים בישראל, ב"מכון למדריכי חוץ לארץ בירושלים.

בתנועה הכרתי את אברהם שנפלד, אשר שימש כמזכיר התנועה בכל ברזיל, ובאוגוסט 1957 התחתנו. לאחר החתונה החלטנו "לעשות עלייה" לישראל ולהקים בה את משפחתנו. רצינו שילדינו יולדו כאן במדינת היהודים, והשבנו שקיבוץ ברור חיל, אליו הגיעו חברי תנועת הנוער שלנו, יהיה המקום המתאים. בינואר 1958 הגענו לנמל חיפה באנייה, שם חיכו לנו נציגי הקיבוץ והסיעו אותנו במשאית מהנמל לקיבוץ.

בקיבוץ נולדו ילדינו עמיר, תניה ויואב, שהפכו אותנו להורים מאושרים וגאים בגדילתם, התפתחותם ובכישוריהם.

כבר בגיל 15, עדיין בברזיל, התחלתי לעבוד בחינוך ילדים, ואך טבעי היה שגם בקיבוץ אעסוק בכך. לאחר כמה שנים של עבודה כמטפלת בגיל ביה"ס, ליוויתי קבוצה מכיתה א' עד שהגיעו לגיל מצוות. בשנים 1964-1965 למדתי לימודי הוראה בגן ילדים וכיתות צעירות.

לימדתי וחינכתי בבית הספר היסודי האזורי, ובשנים 1980-1988 שימשתי כמנהלת ביה"ס היסודי. עבודתי במכינות הקדם אקדמיות לחיילים משוחררים במכללת ספיר.

אותי מסקרנים מאז ומתמיד האנשים (קטנים וגדולים), הצבעים הצלילים והקולות. כמו גם המילים, הן אלה הנאמרות ואלה הכתובות.

בעבודתי עם ילדים, שאפתי תמיד ליצור להם סביבה נאה, מגרה ועשירה בכל אלה.

כיוון שלא ניהנתי בכישורים הנדרשים, עשיתי לי הרגל לאגור ציורים, תמונות, צילומים וכן סיפורים ושירים שיהיו לעזרי לעת צורך ושביטאו וישלימו את אשר בראשי ובליבי.

השנים שלאחר היציאה לפנסיה מוקדשות לעצמי, פעילות במועדון יחידו והתנדבות בארכיון הקיבוץ. במועדון יחדיו הצטרפתי לחוג לציור, נהנית מהחברותא, מתהליך היצירה ובעיקר מהעיסוק בצבע, כל צבע בציוריי שונה בגווניו מצבעים קודמים ואף פעם איני משתמשת בגווני הצבעים המקוריים.

אני אישה שנהנית מהדברים הפשוטים והקטנים שהחיים מזמנים: פרח: חיוך, מילה טובה: קבלה, ואנשים בכלל.

מחוברת עדיין לקצב ולמילות המוזיקה הברזילאית.

חיה בישראל ומנסה לחוות ולהיות מעורבת במה שקורה כאן בכל תחומי חיינו: הפוליטיקה והאנשים שעושים אותה: סרטים, הצגות, מוזיקה.

מסתקרנת מהאנשים שעושים, יוצרים.

ובעיקר אוהבת ונמצאים בליבי ובמחשבותיי – עמיר, תניה יואב ובני זוגם – איילת, אבשה ויעל שהפכו לחלק ממני. וכמובן, הנכדים היקרים אלה, עמית, עידן, שירה, מיקה, נוגה ושחר הקטן.

די בשמותיהם בשביל לגרום לי אושר גדול.

דברים שהוקראו בשלושים לפטירתה של זיוה- דברים שכתבה על עצמה

שנפלד בהלוויה

היהדות קצבה את ימי האבל, היום הראשון הוא יום ההלוויה, אחריהם באים שבעה ימי השבעה, אחריהם גילוי המצבה ביום השלושים ובהמשך כל שנה יום ההזכרה, כך עוברת דמותו של האדם היקר שנפטר והוא הולך ולאט לאט נעלם מאחורי ענן, שבהתחלה הוא ענן סמיך ועם השנים הוא הופך לענן חיוור ומרחוק.

בחייו האדם הוא ממשות – גוף ונפש – הוא תופס מקום בחלל, כאשר הוא מת, החלל הזה מתרוקן אבל לאמיתו של הדבר, איזו ישות אחרת תופסת את מקומו בחלל – הישות הזו היא הזיכרון, האדם איננו נשאר הזיכרון. הזיכרון ממלא את החלל, וגם הזכרון הזה הולך ומתפוגג עם הזמן, מזיכרון קרוב לזיכרון שנעשה כל פעם יותר ויותר מרוחק. אני חושב על כל הדברים האלה ועל חוכמת היהדות בזיכרון ימי האבל, כאשר עוברים 30 יום שזויה הפסיקה להיות ממשות, איתה חייתי יותר מ-60 שנים והיא הפכה להיות זיכרון. מה שתופס החלל של זיווה הוא הזיכרון של זיווה, שאצלי היא היתה תמיד בלאנדינה כפי שהכרתי אותה בפגישותינו הראשונות, ואני הייתי בשבילה שנפלד, כך קראנו זו לזה. הזיכרון הוא חזק ואתה נאחז בו. הזיכרון מימי הפגישות הראשונות, ימי הנישואין, ימי לידת הבנים ימי לידת הנכדים, הימים הטובים והימים הפחות טובים.

יחד חיינו את האפוס של הציונות למעלה מ-60 שנה, תנועת הנוער, העלייה, הקיבוץ, מהצריף שלא היו בו מים ושרותים, דרך בתי הילדים כשאסור היה לישון יחד עם הילדים, עד ימי הבית המסודר, שאצל זיווה זה היה המקום הכי בטוח והכי אהוב. ביום יסורים בבית החולים היא כל הזמן בקשה ממני שאקח אותה הביתה. אילו הייתי מדמה לעצמי שזה יהיה הסוף של אותו יום, אולי הייתי באמת מביא אותה הביתה, שהיא תמות אצלה בבית.

לזיווה היו ימים קשים, ההורים שלה והאח שלה בקיבוץ, הקושי להסתגל ללינה המשותפת, לחוקי הקיבוץ, ומאידיך היתה מורה, מחנכת ומנהלת בית ספר מצויינת, רק לפני כמה ימים ניגש אלי אחד מתלמידיה לשעבר, מאלה שנחשבו – פרובלמטיים והתוודה כמה שזיווה היתה חשובה בשבילו, כמה שהבינה אותו וכמה שעזרה לו למצוא את מקומו בחיים, וכמוהו עוד כאלה, שבאו אלי לספר עליה בימים אלה. דווקא השנים האחרונות היו לה הטובות ביותר. למרות 4 ניתוחים, למרות כאבים שונים, היה לה המון נחת מהנכדים, מן הציור, מן הארכיון מקבוצת הוטס-אפ, מהסרטים ומההצגות.

כל זה נותק באבחת מכה אחת, שאי אפשר להבין אותה ואי אפשר לקבל אותה בתוך פחות מ- 24 שעות.
היא מתה במיטבה.

לנו, לי ולמשפחה נשאר הזכרון ואי ההשלמה, עם הגורל.
בלימודי באוניברסיטה הרשים אותי פסוק חזק בספר איוב, שהוא הספר שדן בגורל האדם ודן בסוגיה של
רשע וטוב לו צדיק ורע לו – וכך מצטייר בעיני הלילה ההוא שהיא נלקחה מאיתנו באופן פתאומי:

איוב ג', פסוק 6 – הלילה ההוא יקחהו אופל

אל יחד בימי שנה

במספר ירחים אל יבוא.

יהי זכרה ברוך,

דברים לזכרה של זיוה במלאת שלושים למותה.

כתב וקרא אברהם שנפלד

זיוה שנפלד - מנגינת הצבעים זיוה נולדה בריו דה ז'נרו בברזיל בשנת 1936. בשנת 1958
עלתה לישראל עם בעלה אברהם שנפלד לקיבוץ ברור חיל .
לזיוה ואברהם נולדו 3 ילדים - עמיר, תניה ויואב ו7 נכדים- אלה, עמית, עידן, שירה, מיקה,
נגה ושחר.

זיוה החלה לצייר בגיל מבוגר יחסית לאחר פרישתה מהעבודה כשהצטרפה לחוגי הציור
במועדון 'יחדיו'

אך היה זה המשך טבעי לנטיות אמנותיות שהיו לה מגיל צעיר בלימודי המוזיקה
בקונסרבטוריון של ריו שנקטעו רק עם עלייתה לארץ.
ציוריה של זיוה מתאפיינים בצבעוניות עזה בניסיון לבטא יופי ושמחת חיים. ניכרים בציוריה
השפעות של הסגנון הנאיבי באמנות
ושל אמנות מברזיל. בציוריה יש הרבה מאד טבע, בעלי חיים, אנשים מופיעים בהקשר
לשהייתם בטבע. זיוה הייתה מאד רגישה ליופי שבטבע.
זיוה אהבה להמציא את הצבעים שלה ולא להעתיקם כפי שהם במציאות, לבטא את
"המנגינה שיש בצבעים" כפי שהיא תפסה אותם.
בשנים האחרונות זיוה גיבשה סגנון אישי וייחודי בציור עם החותם שלה.

זיוה מאד אהבה והוקירה את חוג הציור, את המורות ואת שותפיה לחוג.
ב4.2.2018 לדאבון ליבנו זיוה הלכה מאיתנו בן יום ובפתאומיות. ציוריה הרבים מלאים
באישיותה ונוכחותה ואהבתה לטבע ולאדם ומקלים עלינו לחוש את קירבתה.